

บทที่ 15

บทบาทของกลุ่มผลประโยชน์

1. นำบท

ในประเทศที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยที่เรียกว่า เสรี¹ นั้น กลุ่มผลประโยชน์เป็นกลุ่มที่มีบทบาทในทางการเมืองเกือบจะเท่ากับพรรคการเมือง แต่ก็มี ความแตกต่างในเรื่องของความมุ่งหมายหรือเป้าหมายที่จะเข้าไปเป็นผู้ใช้อำนาจรัฐ คือ ผู้กุมอำนาจทางการเมือง บทบาทของพรรคการเมืองจะอยู่ที่การรณรงค์เลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี สมาชิกสภาสูง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การจัดตั้งรัฐบาล รวมทั้งการเลือกตั้งประมุขของรัฐ ส่วนกลุ่มผลประโยชน์นั้น หากได้มีบทบาทโดยตรงในการเข้ามาใช้อำนาจรัฐเหมือนกับพรรคการเมือง แต่สามารถใช้อิทธิพลบีบบังคับต่อผู้ปกครองหรือกลุ่มผู้บริหารประเทศคือ คณะรัฐบาล แต่มิได้เข้าไปดำเนินการด้วยตนเอง พรรคการเมืองจะเป็นได้เฉพาะลักษณะเดียว คือ พรรคการเมือง มีบทบาทและหน้าที่แจ้งชัดว่าเป็นพรรคการเมือง แต่กลุ่มผลประโยชน์มีหน้าที่หลักอยู่ 2 ประการ คือ การใช้อิทธิพลบีบบังคับผู้บริหารประเทศ และรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มตน เช่น สมาคม องค์การ และกลุ่มต่าง ๆ ดังนั้น ในการศึกษาถึงบทบาทการดำเนินงานของกลุ่มผลประโยชน์จึงจะมุ่งในเรื่องของกลุ่มผลประโยชน์กับพรรคการเมืองทุกระบบรวมทั้งบทบาทที่มีต่อรัฐบาล และนโยบายสาธารณะ

การศึกษาบทบาทของกลุ่มผลประโยชน์ในฐานะที่เป็นกลุ่มผลักดันจะต้องทำความเข้าใจความหมายเบื้องต้นของคำสามคำที่กลุ่มผลประโยชน์มักจะทำไปเกี่ยวข้องไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง คือ คำว่า อิทธิพล กำลัง และอำนาจบีบบังคับ

INFLUENCE หมายถึง การชักชวน การชักจูง มีอำนาจชักจูง มีอำนาจบีบบังคับ เป็นความสามารถของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือคณะบุคคลที่สามารถทำให้บุคคลอื่น หรือคณะบุคคลอื่นปฏิบัติตามความต้องการของตน

¹คำว่า "ประชาธิปไตยแบบเสรี หรือ เสรีประชาธิปไตย (Free Democracy)" นั้น ถูกนำมาใช้ค่อนข้างสองสามโลกครั้งที่ 2 โดยรัฐบาลอเมริกันในขณะนั้นเรียกกลุ่มประเทศพันธมิตรของตน และสหรัฐอเมริกาเองว่า มีการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีอิสระ เสรีภาพมากกว่า การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยประชาชน (People's Democracy) ตามที่เคยใช้กันอยู่ในกลุ่มประเทศยุโรปตะวันออกในขณะนั้น รวมทั้งสหภาพโซเวียต และสาธารณรัฐประชาชนจีนด้วย

POWER หมายถึง อำนาจหรือกำลัง การมีกำลังมีพลัง มีอำนาจเป็นกำลังอำนาจที่อยู่ในตัวบุคคลที่เหนือกว่าบุคคลอื่น หรือคณะอื่นเมื่อเปรียบเทียบกับแล้ว เป็นพลังอำนาจของกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม เช่น พลังมวลชน พลังประชาชน พลังนักศึกษา พลังกรรมกร พลังนายทุน พลังกองทัพ

AUTHORITY หมายถึง อำนาจ อำนาจบังคับบัญชา เกี่ยวกับผู้มีอำนาจ เจ้าหน้าที่เจ้าพนักงานของรัฐ เป็นอำนาจที่มีกฎหมายรับรองความถูกต้องในการใช้อำนาจนั้น ๆ เป็นอำนาจรวมของสังคม อำนาจนี้เป็นที่ปรารถนาของกลุ่มผลประโยชน์ในอันที่จะมีอิทธิพลครอบคลุมเหนืออำนาจนั้นและสามารถสั่งการหน่วยแห่งอำนาจได้อีกด้วย

จะเห็นได้ว่า กลุ่มผลประโยชน์ที่จะมีอำนาจผลักดันจะต้องแสวงหา อิทธิพล เพื่อที่จะมี กำลัง อำนาจและสามารถเข้าไปอยู่เหนือเจ้าหน้าที่ผู้มี อำนาจ

2. กลุ่มผลประโยชน์กับระบบพรรคการเมือง

กลุ่มผลประโยชน์นั้นเป็นที่ยอมรับในสังคมประชาธิปไตยอุตสาหกรรมว่า เป็นส่วนหนึ่งที่ขาดไม่ได้ในการพัฒนาการเมือง พฤติกรรมของกลุ่มผลประโยชน์จึงขึ้นอยู่กับลักษณะเงื่อนไขของระบบพรรคการเมือง (Party system) ความแตกต่างขั้นมูลฐานของหน้าที่ระหว่างพรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์ คือ พรรคจะเป็นผู้คัดเลือกแต่งตั้งผู้สมัครรับเลือกเพื่อตำแหน่งงานบริการสาธารณะ รับผิดชอบในการปกครองประเทศ ริเริ่มนโยบายและปฏิบัติตามนโยบายสาธารณะ ส่วนในระยะที่ไม่ได้เป็นรัฐบาลก็ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของพลเมืองในรัฐสภา ให้ความรู้ทางด้านการเมืองแก่ประชาชนในทุกด้านและทุกสาขา ซึ่งเป็นหน้าที่เฉพาะของพรรคการเมือง ไม่ใช่หน้าที่ของกลุ่มผลประโยชน์ กลุ่มผลประโยชน์จะเกี่ยวข้องกันแต่เพียงทางให้ความช่วยเหลือทางการเงิน เพื่อปฏิบัติการบางอย่างเกี่ยวกับการเมืองที่พรรคการเมืองร้องขอ กลุ่มผลประโยชน์บางกลุ่มนั้นมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดอย่างมากกับพรรคการเมืองใหญ่ ๆ บางพรรค กลุ่มผลประโยชน์บางกลุ่มก็เป็นอิสระไม่ได้ขึ้นอยู่กับพรรคการเมือง หรือแม้แต่จะให้ความช่วยเหลือทางการเงิน หรือการประชาสัมพันธ์อื่นใด โดยมุ่งอยู่แต่เฉพาะการรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มอย่างแท้จริง

จะเห็นได้ว่าความเกี่ยวพันกันระหว่างกลุ่มผลประโยชน์กับพรรคการเมืองนั้นมียุ่่มากทั้งที่เป็นไปในลักษณะที่กลุ่มผลประโยชน์อยู่เหนือพรรคการเมือง พรรคการเมืองอยู่เหนือกลุ่มผลประโยชน์ และในลักษณะที่ต่างฝ่ายต่างไม่ตกอยู่ใต้อิทธิพลของใคร นอกจากนั้นพรรคการเมืองยังต้องอาศัยกลุ่มผลประโยชน์บางกลุ่มในฐานะที่เป็นองค์การผนวก หรือแนวร่วมของพรรค ท้ายที่สุดกลุ่มผลประโยชน์นั้นได้เข้ามามีส่วนได้เสีย และมีบทบาทในการ

กำหนดนโยบายสาธารณะของรัฐบาล หรือของผู้บริหารประเทศในหลายกรณี ในฐานะของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในสาขาอาชีพใดอาชีพหนึ่งโดยเฉพาะ

2.1 กลุ่มผลประโยชน์ในระบบพรรคเดียว

ในรัฐที่มีรูปแบบการปกครองเผด็จการนั้น ระบบพรรคการเมืองจะปรากฏออกมาในลักษณะระบบพรรคเดียว (one-party system) รัฐนั้นได้แก่ รัฐที่มีการปกครองตามอุดมการณ์ฟาสซิสต์และคอมมิวนิสต์ การรวมกันเป็นองค์การสูงสุดในรัฐเป็นองค์การเกี่ยวระหว่างพรรคและรัฐบาลในลักษณะยอคทีระมิดได้เริ่มขึ้น เป็นลักษณะที่ประชาชนต้องยอมรับ ยอมปฏิบัติตามที่พรรคจะกำหนดวิธีทางให้ รัฐจะเข้าควบคุมสื่อมวลชน จำกัดเสรีภาพในการแลกเปลี่ยนความคิด และโอกาสในการประกอบกิจกรรมทางการเมืองโดยเสรี สำหรับกลุ่มผลประโยชน์นั้นจะเกิดได้ในสังคมที่มีการแข่งขันโดยเสรีตามสิทธิพหุนิยม คือ เป็นสังคมประชาธิปไตยในปัจจุบันที่มีระบบพรรคการเมืองพรรคเดียว คือ ประเทศสังคมนิยมทั้งหลาย เช่น สหภาพโซเวียต ยูโกสลาเวีย สาธารณรัฐประชาชนจีน เวียดนาม เกาหลีเหนือ คิวบา เป็นต้น

ในสหภาพโซเวียต หลังจากมรดกกรรมของสตาลิน ในปี ค.ศ. 1953 นโยบายภายในเกี่ยวกับกลุ่มต่าง ๆ ได้เปลี่ยนไปในลักษณะที่ผ่อนคลายความเข้มงวด โอกาสของการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นในทุกระดับทุกด้านของเศรษฐกิจ การศึกษาผลประโยชน์ของรัฐ และผลประโยชน์เฉพาะของเอกชน จะเกิดขึ้นโดยผ่านทางรัฐบาลและกลุ่มผลประโยชน์เอกชน กลุ่มผลประโยชน์มักจะทำเรื่องเกี่ยวกับกระทรวงที่มีผลได้ผลเสีย เช่น กระทรวงแรงงาน กระทรวงคมนาคม กระทรวงเกษตร กระทรวงพาณิชย์ การติดต่อกับสมาชิกวุฒิสภาเป็นภารกิจที่สำคัญและกระทำกันเป็นประจำ

ในบางครั้งสมาชิกของกลุ่มผลประโยชน์อาจจะได้รับเลือกตั้งเข้าสู่รัฐสภา ในทางกลับกันสมาชิกวุฒิสภาอาจจะได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งกิตติมศักดิ์ หรือที่ปรึกษาในคณะกรรมการบริหารของกลุ่มผลประโยชน์ จึงเป็น ลักษณะที่กลุ่มผลประโยชน์และพรรคการเมืองมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิด

ดังนั้นในระบบพรรคการเมืองสองพรรคนี้ กลุ่มผลประโยชน์ได้รับการยอมรับว่ามีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในนโยบายสาธารณะโดยใช้อิทธิพลผ่านทางสมาชิกวุฒิสภา ผ่านทางคณะรัฐมนตรี ผ่านทางเจ้าหน้าที่บริหารชั้นสูงของรัฐ และผ่านทางพรรคการเมือง

3. ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มผลประโยชน์และพรรคการเมือง

ความสัมพันธ์ระหว่างองค์การสององค์การ คือ พรรคการเมืองกับกลุ่มผลักดัน หรือ

กลุ่มผลประโยชน์นั้นเกิดขึ้นได้ตามสถานการณ์ กลุ่มบางกลุ่มอาจจะเกี่ยวข้องเป็นประจำ แต่บางกลุ่มอาจไม่มีเลย ตัวอย่างในเวลาที่มีการนัดหยุดงาน หรือการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง สมาชิกวุฒิสภา ทั้งพรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์ทั้งหลายต่างก็มีความสัมพันธ์กัน เป็นกรณีพิเศษ แต่ก็ยังมีกลุ่มผลประโยชน์หลายกลุ่มที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันกับพรรคการเมือง เพราะอยู่ในฐานะองค์กรผนวชของพรรคการเมืองความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มผลักดันกับพรรคการเมือง มีใน 3 ลักษณะ คือ กลุ่มผลประโยชน์ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลควบคุมของพรรคการเมือง พรรคการเมืองตกอยู่ในอิทธิพลควบคุมของกลุ่มผลประโยชน์ และความเป็นอิสระระหว่างกลุ่มผลประโยชน์และพรรคการเมือง

3.1 กลุ่มผลประโยชน์อยู่ภายใต้การควบคุมของพรรคการเมือง

ลักษณะเช่นนี้ปรากฏชัดเจนระหว่าง พรรคคอมมิวนิสต์ พรรคสังคมนิยม กับองค์การผนวชของพรรค (auxiliary organizations) เป็นลักษณะที่กลุ่มผลประโยชน์เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานของพรรคการเมือง เป็นปัจจัยในการดำเนินงานของพรรคที่จำเป็นยิ่ง ซึ่งได้แก่ องค์การเยาวชน องค์การสตรี สมาคมศิลปิน สมาคมนักเขียนหรือวรรณกรรม องค์การกีฬา องค์การทหารผ่านศึก องค์การสงเคราะห์การกุศล องค์การเหล่านี้จะมีฐานะเป็นรองพรรคการเมือง แต่การขัดแย้งระหว่างองค์การเยาวชนกับพรรคการเมืองก็มีเป็นประจำในทุกประเทศ

โดยทั่วไปแล้ว องค์การผนวชหรือกลุ่มผลประโยชน์ที่อยู่ภายใต้การควบคุมของพรรคการเมือง จะไม่แสดงออกให้ปรากฏชัดเจนถึงการเชื่อมโยงดังกล่าว องค์การผนวชมักจะแสดงว่าเป็นองค์การอิสระ เนื่องจากวิธีการควบคุมจากพรรคนั้นจะกระทำโดยผ่านตัวบุคคล เป็นหน้าที่การบังคับบัญชาของกลุ่มในทุกระดับจะต้องได้รับการรับรองจากพรรค ควบคุมโดยพรรค อยู่ภายใต้กฎระเบียบของพรรค คณะผู้บริหาร หรือเจ้าหน้าที่ชั้นสูงขององค์การผนวชมักจะถูกส่งมาจากพรรคหรือมาจากคณะกรรมการบริหารของพรรค คณะกรรมการกลางของกลุ่มมาจากบุคคลชั้นสูงของพรรค คือ จากคณะกรรมการกลางของพรรค

3.2 พรรคการเมืองอยู่ภายใต้อิทธิพลของกลุ่มผลประโยชน์

เป็นลักษณะที่กลับกันคือ การที่พรรคการเมืองกลับเป็นองค์การสนับสนุนกลุ่มผลประโยชน์เป็นกรณีที่เกิดขึ้นได้กับพรรคการเมืองโดยทางอ้อม เช่น พรรคแรงงานอังกฤษ ก่อน ค.ศ. 1927 พรรคนี้นประกอบไปด้วยตัวแทนของสหพันธ์ สหกรณ์ กลุ่มในสังคม สมาคมการกุศล องค์การสังคมนิยม ดังนั้น พรรคแรงงาน เป็นแต่เพียงองค์การซึ่งเป็นองค์การซึ่งเป็นที่รวมกลุ่มผลประโยชน์ในทางการเมือง นอกจากนี้ยังมี พรรคคริสเตียน

เดโมแครต ของออสเตรเลีย ก็ขึ้นอยู่กับกลุ่มผลประโยชน์ คือ หอการค้า องค์การชาวนา สหพันธ์ต่าง ๆ แม้ในปัจจุบันพรรคดังกล่าวจะมีการรับสมัครโดยตรงแล้วก็ตาม แต่หน่วยงาน ชีวสูงของพรรคยังคงต้องอาศัยตัวแทนจากกลุ่มผลประโยชน์ที่เป็นส่วนประกอบของพรรคอยู่

ในบางกรณีพรรคการเมืองตกอยู่ภายใต้กลุ่มผลประโยชน์โดยไม่เปิดเผย ทั้งนี้เนื่องจาก พรรคการเมืองเป็นเพียงองค์กรร่วม เป็นส่วนหนึ่งหรือสังกัดอยู่กับกลุ่มผลประโยชน์ เช่น พรรคอนุรักษนิยมหลายพรรคในทางปฏิบัติเป็นองค์กรร่วมของกลุ่มผลประโยชน์ของนายทุน และไม่มีอิสระเต็มที่ในการปฏิบัติงาน ในกลุ่มประเทศลาตินอเมริกา พรรคอนุรักษนิยมใน หลายประเทศเป็นเพียงองค์กรร่วมของกลุ่มผลประโยชน์ทางอุตสาหกรรม และของกลุ่ม เจ้าของที่ดินรายใหญ่

3.3 ความเป็นอิสระระหว่างพรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์

หมายถึงทั้งพรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์ต่างก็เป็นอิสระ คือ เป็นเอกเทศ ไม่มีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งต้องตกอยู่ภายใต้อิทธิพลครอบงำของอีกฝ่ายหนึ่ง ทำให้การร่วมมือกัน ระหว่างสององค์กรนี้เกิดขึ้น การร่วมมือเป็นไปในลักษณะที่เท่าเทียมและเสมอภาค ซึ่งอาจ จะเกิดขึ้นได้เฉพาะภาวะการณ์พิเศษ ทั้งสองฝ่ายจะจัดตั้งหน่วยงานร่วมกันขึ้นเป็นการชั่วคราว เป็นเรื่อง ๆ ไปเพื่อเผชิญกับสถานการณ์บางอย่าง เมื่อสถานการณ์เช่นว่าได้ผ่านพ้นไปแล้ว การร่วมมือก็ยุติลงลงลงไป ต่างฝ่ายก็ดำเนินกิจการของตนไปตามปกติจนกว่าจะมีสถานการณ์ ใหม่เกิดขึ้นอีก ตัวอย่าง

ก) ในประเทศเบลเยียมหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้มีการจัดตั้งหน่วยงานระหว่าง พรรคการเมืองกับกลุ่มผลประโยชน์ฝ่ายซ้ายเพื่อต่อต้านพระเจ้าเลโอโพลด์ที่ 3 (Leopold III)

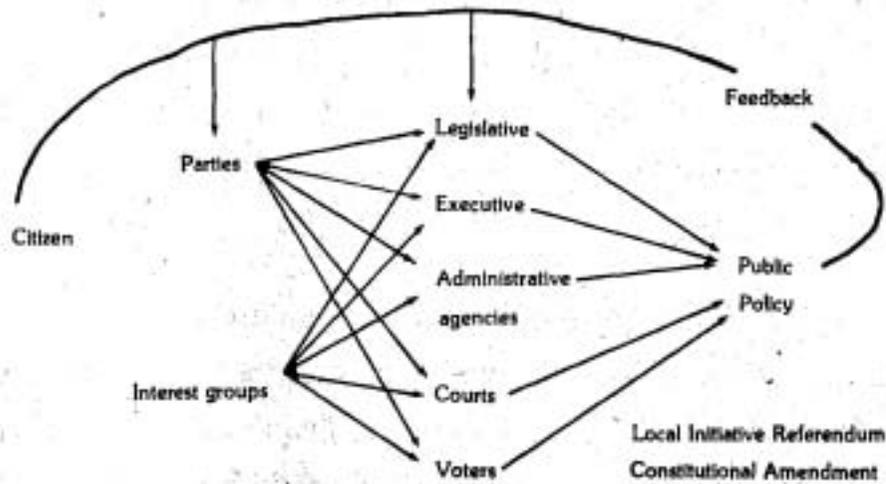
ข) ในสหรัฐอเมริกา สหภาพแรงงานหลายแห่งได้ร่วมมือกับพรรคเดโมแครต ในการ รณรงค์หาเสียงเลือกตั้งประธานาธิบดีแห่งสหรัฐหลายครั้ง

ค) ในประเทศฝรั่งเศส กลุ่มผลประโยชน์ที่เป็นสมาชิก สมาคม และองค์การพลเรือน ได้ร่วมมือกันกับพรรคสังคมนิยม (SFIO) โดยจัดตั้งคณะกรรมการ ชื่อ ฮอร์ซอน (HORIZON) เพื่อสนับสนุนการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาของนาย กาสตอง เดอแฟร์รี (Gaston DEFERRE) ในระยะปี ค.ศ. 1964-1965

ง) ในกลุ่มประเทศสแกนดิเนเวีย คือ นอร์เวย์ สวีเดน และเดนมาร์ก ก็มีการร่วมมือ กันระหว่างพรรคสังคมนิยมกับสหพันธ์กรรมกร สมาคมการกุศล กลุ่มสหกรณ์ เพื่อเรียกร้อง ต่อรัฐบาลและประชาชนให้สนับสนุนการกระทำเช่นในปี ค.ศ. 1982 พรรคอนุรักษนิยม

และกลุ่มชาตินิยมในประเทศสวีเดนได้เริ่มรณรงค์ต่อต้านการอพยพของคนต่างชาติที่เป็น
 ออฟริกัน สเปน อิตาลี ที่เข้าไปทำงานและลี้ภัยในสวีเดน

ผู้กำหนดและเครื่องมือในการกำหนดนโยบายสาธารณะอเมริกัน

ที่มา H.A. Bone, A. Ranny, *Politics and Voters*,
 McGraw Hill Book Company NY, 1976, p. 48.

เป็นแผนภูมิแสดงถึงผลกระทบจากนโยบายสาธารณะที่มีต่อพลเมืองโดยผ่านขั้นตอน
 ต่าง ๆ เช่น การเริ่มจากผู้ออกเสียงเลือกตั้ง (Voters) ที่กำหนดนโยบายสาธารณะโดยผ่านการ
 ลงคะแนนแล้วนโยบายจะมีผลไปสู่ฝ่ายนิติบัญญัติ พรรคการเมือง และพลเมือง

นอกจากนี้ยังมองเห็นความสัมพันธ์กันระหว่างพรรคการเมืองกับกลุ่มผลประโยชน์
 ส่วนกลุ่มผลประโยชน์และพรรคการเมืองก็เกี่ยวข้องกับ ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร หน่วยงาน
 ของรัฐ ศาล และผู้ออกเสียงเลือกตั้ง

ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร หน่วยงานของรัฐ ศาล ผู้ออกเสียงเลือกตั้งจะเกี่ยวข้องกับ
 นโยบายสาธารณะ และทำที่สคนโยบายจะไปมีผลต่อพลเมือง

4. วิธีการบีบบังคับของกลุ่มผลประโยชน์

วิธีดำเนินการของกลุ่มผลประโยชน์นั้นสามารถกระทำได้ในระดับต่าง ๆ กัน เช่น การบีบบังคับโดยตรงต่อหน่วยงานของรัฐ ต่อคณะรัฐมนตรี ต่อสมาชิกวุฒิสภา ต่อเจ้าหน้าที่ชั้นสูงของรัฐ เพื่อสร้างความกดดันแก่ผู้บริหารของรัฐโดยใช้ประชาชนเป็นเครื่องมือ นอกจากนี้ยังมีวิธีการบีบบังคับโดยทางอ้อม ดังนั้นคำว่า การใช้วิธีการบีบบังคับจึงเกี่ยวข้องกับอิทธิพลที่เกี่ยวข้องกับอำนาจบังคับอันเป็นผลทำให้กลุ่มผลประโยชน์พยายามแสวงหาหรือสร้างอิทธิพลและอำนาจเพื่อที่จะได้ดำเนินการรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มได้ตามเป้าหมาย

4.1 การดำเนินการบีบบังคับโดยตรง

การดำเนินการบีบบังคับโดยตรงของกลุ่มผลประโยชน์ต่อฝ่ายปกครองหรือรัฐบาลนั้นกระทำได้โดยวิธีการเปิดเผยและไม่เปิดเผย

4.1.1 การบีบบังคับโดยเปิดเผย หมายถึงการดำเนินการใช้อิทธิพลของกลุ่มบีบบังคับให้รัฐหรือหน่วยงานของรัฐ หรือกลุ่มผลประโยชน์อื่น ๆ ให้ปฏิบัติตามความต้องการของตน การบีบบังคับอาจจะกระทำได้โดยเปิดเผยต่อสาธารณชน คือเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบีบบังคับนั้นด้วย การบีบบังคับเริ่มต้นจากการเรียกร้องโดยการเสนอข้อเสนอสื่อและเงื่อนไขต่อรอง ต่อฝ่ายปกครอง ต่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง ต่อพรรคการเมือง ต่อกลุ่มผลประโยชน์อื่น ๆ ในระยะที่มีการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา และตำแหน่งทางการเมืองอื่น ๆ

ในบางครั้งก็อาจจะกระทำในลักษณะของการส่งตัวแทนของกลุ่มเข้าไปต่อรองกับกลุ่มสมาชิกวุฒิสภา ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งของรัฐสภาและต่อคณะรัฐบาลซึ่งจะกระทำโดยเปิดเผย

4.1.2 การบีบบังคับโดยไม่เปิดเผย หมายถึงการดำเนินการใช้อิทธิพลบีบบังคับอย่างลับ ๆ ต่อหน่วยงานของรัฐ ต่อรัฐบาล ต่อรัฐสภา ต่อพรรคการเมืองโดยเริ่มจากการให้เงินช่วยเหลือเป็นกองทุนสนับสนุนการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง รวมทั้งการช่วยเหลือทางด้านวัสดุแก่พรรคการเมือง ซึ่งเป็นวิธีการที่กำบังปฏิบัติกันอยู่ในกลุ่มประเทศประชาธิปไตยตะวันตก หรือเสรีประชาธิปไตย ที่ซึ่งใช้ระบบทุนนิยมเป็นระบบเศรษฐกิจ ซึ่งระบบทุนนิยมนี้กลุ่มผลประโยชน์ทางธุรกิจมีอิทธิพลมากที่สุด

อย่างไรก็ตามในการให้ความช่วยเหลือในลักษณะนี้เป็นลักษณะที่ปกปิดขาดหลักฐานพยานยืนยัน และในการดำเนินการขั้นต่อไปคือ การติดต่อเป็นการส่วนตัวของตัวแทนกลุ่มผลประโยชน์กับสมาชิกวุฒิสภา กับคณะรัฐบาลและเจ้าหน้าที่ระดับสูงฝ่ายบริหารของรัฐ

4.1.3 การตัดสินใจและให้ข่าวสารปลอมแก่หน่วยงานของรัฐ วิธีการที่ไม่สู้ดีลับซับซ้อนนักในการใช้วิธีการทุจริตสร้างอิทธิพลให้อยู่เหนือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น การซื้อตัวสมาชิกวุฒิสภา การซื้อคะแนนเสียงจากพรรคการเมืองในการลงมติในร่างกฎหมายที่สำคัญ ๆ นอกจากนี้ยังอาจจะใช้วิธีการให้บริการด้านความสะดวกต่าง ๆ เช่น การเลี้ยงอาหาร การจ่ายค่าเดินทางไปพักผ่อน การมอบของกำนันที่มีค่า และยังใช้วิธีการให้ข่าวสารปลอมแก่หน่วยงานของรัฐ เช่น ให้ข้อมูลเกี่ยวกับธุรกิจทางการค้าและการอุตสาหกรรมแก่สมาชิกวุฒิสภา ซึ่งข่าวสารดังกล่าวจะถูกคัดเลือก กลับกรองแล้วเป็นอย่างดีว่าจะเป็นประโยชน์ต่อฝ่ายกลุ่มผลประโยชน์แต่เพียงฝ่ายเดียว

4.2 การบีบบังคับโดยทางอ้อม

กลุ่มผลประโยชน์สามารถที่จะบีบบังคับฝ่ายปกครองให้ปฏิบัติตามความประสงค์ของกลุ่มโดยทางอ้อม คือ การใช้วิธีการจิตวิทยาและโฆษณาจูงใจ ส่วนวิธีสุดท้ายคือการก่อพลังมวลชนขึ้นเป็นพลังต่อรองกับรัฐบาล ซึ่งอาจต้องมีการเสียเลือดเนื้อด้วย

4.2.1 วิธีการจิตวิทยาและโฆษณาจูงใจ หมายถึงการสร้างข่าวขึ้นเพื่อประโยชน์ของกลุ่ม อาจเป็นข่าวที่มีเป้าหมายอยู่ที่รัฐบาลหรือต่อผลประโยชน์ของมวลชน วิธีการโฆษณาจูงใจกระทำได้โดย

วิธีแรก จะโฆษณาชักจูงให้คนในกลุ่มของตนก่อนให้เห็นดีเห็นงามไปกับแนวความคิดนั้น เป็นการสร้างพลังมวลชน เช่น ในสหภาพแรงงานอุตสาหกรรม สหภาพชาวนาชาไร่ สมาคมนักธุรกิจ

วิธีที่สอง ทั้งกลุ่มผลประโยชน์มวลชนและกลุ่มผลประโยชน์ชนชั้นจะทำการรณรงค์โฆษณาในสื่อมวลชนทุกชนิด ให้ประชาชนส่วนใหญ่เห็นคล้อยตามแนวทางของกลุ่มและเข้าร่วมในการต่อต้านรัฐบาล จึงเป็นการให้การศึกษาและประชาสัมพันธ์ให้คนภายนอกกลุ่มเห็นอกเห็นใจหันมาสนับสนุน

4.2.2 วิธีการรุนแรง โดยปกติการบีบบังคับต่อฝ่ายปกครองเพื่อให้ปฏิบัติตามความประสงค์ของกลุ่ม ๆ นั้นจะไม่กระทำโดยวิธีการที่รุนแรง แต่ก็มีกลุ่ม ๆ บางกลุ่มยังมีความเชื่อมั่นว่า วิธีการรุนแรง (Violence) เป็นวิธีการที่ถูกต้อง และเป็นวิธีการหลักของกลุ่มในการโน้มน้าวชักจูงมติมหาชนให้คล้อยตามไปกับกลุ่มเพื่อที่จะบีบบังคับรัฐบาล

ผลจากการเรียกร้องของกลุ่มเพื่อบีบบังคับรัฐบาลนั้นทำให้ประชาชนเดือดร้อน ก็จะมีผลบีบบังคับโดยทางอ้อมต่อรัฐบาลให้ปฏิบัติตามความต้องการของกลุ่มโดยรวดเร็ว ตัวอย่าง

- การปิดกั้นการจราจร การปิดถนนที่ใช้สัญจรเป็นประจำ ผู้เดือดร้อนคือประชาชนทั่วไป
- การนัดหยุดงานในกิจการที่สำคัญเกี่ยวกับการบริโภคของประชาชน เช่น ไฟฟ้า รถไฟ รถโดยสาร น้ำประปา ผู้เดือดร้อนคือประชาชนทั่วไป
- การงดไม่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งหรือการลงประชามติ ผู้เดือดร้อนคือพรรคการเมือง
- การเข้ายึดโรงงานของกรรมกร ผู้เดือดร้อนคือ นายทุนเจ้าของกิจการ
- การเข้ายึดสถานศึกษาของนักศึกษา และไม่ยอมเข้าห้องเรียน ผู้เดือดร้อนคือผู้ปกครองนักศึกษา

5. ระดับของการใช้อิทธิพลบีบบังคับ

ในการใช้อิทธิพลบีบบังคับหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐให้ปฏิบัติตามความประสงค์ของกลุ่มนั้นสามารถจะกระทำได้ 3 ระดับ คือ

- 5.1 ในระดับผู้บริหาร ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของรัฐในกระทรวง ทบวง กรม โดยการร่วมมือระหว่างสองฝ่ายโดยปกปิด การแลกเปลี่ยนข่าวสาร
- 5.2 ในระดับรัฐสภา โดยผ่านสมาชิกรัฐสภาบางคน บางพรรค เช่น การให้เงินช่วยเหลือขณะมีการรณรงค์เลือกตั้ง หรือการบีบบังคับโดยตัวแทนของกลุ่มในรัฐสภา เช่นกรณีลอบบีอิสต์ของอเมริกัน

ลอบบี้ยิสต์ (Lobbyist)

ลอบบี้ เป็นคำอังกฤษที่ใช้ในการเมืองอเมริกัน ลอบบี้ (LOBBY) มีความหมายคือ ระเบียงหรือห้องโถงในโรงแรม หรือสถานที่สำคัญ ๆ คำ ลอบบี้ นี้ คนอเมริกันรู้จักดี เพราะจะหมายถึงระเบียงของรัฐสภาในกรุงวอชิงตัน นครหลวงของสหรัฐอเมริกา

- ลอบบี้จะมีความหมายไปในทาง การชักชวน การจูงใจ การโน้มน้าว และการผลักดัน
 - ลอบบี้ คือการใช้อิทธิพลทางการค้าทางธุรกิจ บีบบังคับให้สมาชิกรัฐสภา ปฏิบัติตามความต้องการ
 - ลอบบี้เป็นสถานที่ (เจตียง) ที่พบปะระหว่างตัวแทนธุรกิจใหญ่ ๆ สมาชิกรัฐสภานักการเมือง และเจ้าหน้าที่บริหารชั้นสูงของรัฐบาลอเมริกัน
- พวกลอบบี้ยิสต์จะได้รับเงินอุดหนุนจากหน่วยธุรกิจที่สำคัญ ๆ ที่ตนสังกัดอยู่และจำนวนของลอบบี้ยิสต์ก็มีอยู่มาก เช่น

1. บริษัทฟอร์ด (Ford Motors Co.) มีตัวแทนอยู่ที่ กรุงวอชิงตัน 3 คน เมื่อปี ค.ศ. 1960 พอปี ค.ศ.1980 มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการประจำประมาณ 40 คน
2. บริษัทสายการบินอเมริกันมีตัวแทนประมาณ 77 คน
3. บรรดาธุรกิจเอกชนมีตัวแทนในปี ค.ศ.1968 ประมาณ 100 คน ปัจจุบันมีประมาณ 500 คน
4. สมาคมการค้า สมาคมอาชีพ ในประเทศมีประมาณหกพันสมาคม ร้อยละ 27 ของสมาคมเหล่านี้ต่างก็มีตัวแทนในกรุงวอชิงตัน
5. สหภาพแรงงาน 50 สหภาพ ในสังกัดของ AFL-CIO มีตัวแทน หรือล็อบบี้ยิสต์ ประมาณ 300 คน

6. สมาคมร้านค้าตัดเสื้อผ้าก็มีตัวแทนเช่นกัน

กล่าวกันว่า ทุกหน่วยธุรกิจในสหรัฐอเมริกาต่างก็มีล็อบบี้ยิสต์ด้วยกันทั้งสิ้น จำนวนล็อบบี้ยิสต์มีประมาณ 15,000 คน ในปี ค.ศ.1979 สำหรับค่าใช้จ่ายในกิจการล็อบบี้ในปีนี้เป็นจำนวนเงินประมาณ 2 พันล้านเหรียญสหรัฐ ต่อปี ส่วนใหญ่จะเข้าไปในการตั้งหรือชักจูงมติมหาชนให้สอดคล้องตามคำพิงเพยที่ว่า

“จุดกดคันมีอยู่ทั่วทุกหัวระแหง”

“การสนทนาเพียงครั้งเดียวมีค่าต่อชีวิตคนงานจำนวนล้าน ๆ คน”

Lobbyist Warren Richardson (Center), with Senators Richard Lugar and Paul Laxalt

ล็อบบี้ที่มีอิทธิพลมากที่สุดในสหรัฐอเมริกา คือ สมาคมไรเฟิลแห่งชาติ (National Rifle Association : NRA) สมาคมนี้สามารถยับยั้งมิให้ร่างรัฐบัญญัติควบคุมอาวุธปืน (gun control Bill) ผ่านรัฐสภาโดยสมาคมนี้ได้ทำการชักจูงโน้มน้าว หรือล็อบบี้สมาชิกรัฐสภาบางส่วนให้คัดค้าน กฎหมายฉบับนี้ได้ถึง 14 ครั้งในช่วงระยะเวลาระหว่างปี ค.ศ.1967-1977 นอกจากนี้ยังมีร่างกฎหมายหลายฉบับที่ถูกยับยั้งโดยวิธีการล็อบบี้ คือ

1. ร่างรัฐบัญญัติปรับปรุงภาษี (Tax Law Reform) ไม่ผ่านรัฐสภา
2. ร่างรัฐบัญญัติปรับปรุงแรงงาน(Labour Law Reform) ไม่ผ่านขึ้นคณะกรรมการ
3. ร่างรัฐบัญญัติองค์กรผู้คุ้มครองผู้บริโภค (Consumer Protection Agency) ไม่ผ่านสภา
4. ร่างรัฐบัญญัติค่ารักษาในโรงพยาบาล ร่างรัฐบัญญัติภาษีน้ำมันก็ถูกยับยั้งในชั้นพิจารณาในรัฐสภา

จะเห็นได้ว่าร่างกฎหมายหลายฉบับไม่สามารถผ่านรัฐสภาไปได้เนื่องมาจากผลการปฏิบัติการของพวกล็อบบีสต์ หรือพวก "ระเบียงชน" แม้แต่อดีตประธานาธิบดี จิมมี คาร์เตอร์ (JIMMY CARTER ดำรงตำแหน่งระหว่าง ค.ศ. 1976-1980) ก็ประสบกับปัญหาความยุ่งยากและการบีบบังคับมิให้กฎหมายที่เสนอโดยฝ่ายประธานาธิบดีผ่านสภา และแม้แต่ฝ่ายรัฐสภา (Congress) เองก็ประสบกับปัญหานี้เช่นกัน

วิธีการล็อบบี้

Texas Congressman James Wright consults with White House Lobbyist Frank Moore
A wakened presidency, power flowing to the hill, the lobbyists following.

Photograph for LIFE by Dennis Stock - Black Star

21

๖.๘ ในระดับเขตการเลือกตั้ง คือ กระทำต่อประชาชนผู้ใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งเป็นการโฆษณาประชาสัมพันธ์แก่สาธารณชนให้รู้ถึงความเดือดร้อนของกรรมกรผู้ใช้แรงงานว่าได้เกิดการว่างงานขึ้น หรืออาจเป็นประเด็นที่เกี่ยวกับสถานที่เรียนในสถาบันอุดมศึกษามีไม่พอเพียงแก่เยาวชน เป็นลักษณะของการเรียกร้องขอความเห็นใจต่อประชาชน หากประชาชนส่วนใหญ่เห็นด้วยกับข้อเรียกร้องก็จะช่วยได้โดยการตัดสินใจเลือกพรรคการเมืองที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าว ส่วนพรรคการเมืองที่กำลังเป็นรัฐบาลแต่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาเหล่านี้ได้ก็จะพ่ายแพ้การเลือกตั้งไปในที่สุดเท่ากับว่าเป็นการบีบบังคับโดยทางอ้อมของกลุ่มผลประโยชน์ต่อรัฐบาลในระดับเขตเลือกตั้ง

๖. บทบาทของฝ่ายนายจ้างและลูกจ้าง

การต่อสู้เพื่อผลประโยชน์ของฝ่ายนายจ้างและฝ่ายลูกจ้างโดยผ่านทางกฎหมายแรงงานนั้นได้รับการผลักดันให้เกิดขึ้นในปลายศตวรรษที่ 19 อันเป็นผลมาจากสภาพเศรษฐกิจ สภาพสังคม สภาพทางการเมือง และแนวความคิดในทางปรัชญา

ในยุโรปยุคกลางก่อนที่เครื่องจักรจะทำงานแทนมนุษย์ได้มีระบบ "การผลิตร่วม" ระหว่างนายงานและลูกมือ เมื่อทั้งสองฝ่ายจัดระเบียบ จัดเงื่อนไขกันเองในการทำงาน เช่น เวลา อัตราค่าจ้างแรงงาน ดังนั้นความสัมพันธ์ของทั้งสองฝ่ายก็แน่นแฟ้นไม่มีความขัดแย้ง จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องตรากฎหมายเพื่อจัดเงื่อนไขในความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง

หลังจากที่ได้มีการปฏิวัติอุตสาหกรรมแล้ว ขบวนการผลิตก็ได้รับการพัฒนาทั้งในด้านคุณภาพและปริมาณ เครื่องจักรกลถูกนำมาใช้มากขึ้นทุกที ในขณะที่จำนวนคนงานก็มีมากขึ้น ทำให้เกิดปัญหาและความขัดแย้งในด้านการว่าจ้างและการใช้แรงงาน คือค่าจ้างและเวลา กอปรกับได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มการเมือง และพรรคการเมือง รวมทั้งปัญญาชนสังคมนิยม ทำให้ฝ่ายลูกจ้างได้รับการดูแลคุ้มครองจากสถาบันดังกล่าว ส่วนฝ่ายนายทุนหรือนายจ้างก็ได้มีการฉนีกกำลังเช่นกัน เพื่อเป็นพลังในการต่อสู้ ในขณะเดียวกันกับฝ่ายกรรมกรก็ได้ทำการก่อตั้งสหพันธ์แรงงาน เพื่อรักษาผลประโยชน์ของฝ่ายตน

๖.๑ การบีบบังคับของฝ่ายนายจ้าง

องค์การนายจ้างทางอุตสาหกรรมและการค้า ซึ่งเป็นกลุ่มผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่สำคัญ เป็นองค์การที่มีพลังบีบบังคับมากที่สุดในบรรดากลุ่มผลประโยชน์ในประเทศทุนนิยม แม้แต่ฝ่ายที่นิยมมาร์กซิสม์ (Marxism) ซึ่งต่อต้านการปกครองด้วยลัทธินายทุน ก็ยอมรับ

ว่าองค์การนายจ้างเหล่านี้มีพลังอย่างมาก เป็นองค์การที่เป็นนายของรัฐอย่างแท้จริง โดยวิธีการให้ข่าวสารผ่านทางสมาชิกรัฐสภา และทางรัฐมนตรีที่องค์การเหล่านี้ควบคุมอยู่ องค์การนายจ้างหรือองค์การธุรกิจใหญ่ ฝ่ายเจ้าของกิจการนี้เองที่มีอิทธิพลบงการอยู่เบื้องหลังการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ฝ่ายนิยมมาร์กซิสต์กล่าวต่ออีกว่า มีแต่พรรคการเมืองของประชาชน สหพันธ์แรงงาน และองค์การอิสระของประชาชนเท่านั้นที่เป็นองค์การเอกเทศ ไม่เป็นเครื่องมือของใคร เป็นองค์การที่ต่อต้านฝ่ายนายจ้าง เพื่อความชอบธรรมแต่ที่ว่าฝ่ายกรรมกรนี้ในปัจจุบันยังไม่เข้มแข็งพอที่จะเปลี่ยนระบบเศรษฐกิจได้

ส่วนฝ่ายอนุรักษนิยมและฝ่ายเสรีนิยม ได้มีความเห็นต่างออกไป กล่าวคือ ความคิดของมาร์กซิสต์อาจจะเป็นไปได้ในศตวรรษที่ 17 หรือ ศตวรรษที่ 18 ในสมัยพระเจ้าหลุยส์-ฟิลิปส์ หรือในโปเลียนที่ 3 แห่งฝรั่งเศส ซึ่งไม่เหมาะสมที่จะนำมาปฏิบัติในสมัยปัจจุบัน กำลังทางการเมืองที่สำคัญของระบอบประชาธิปไตยแบบตะวันตกนั้น มิได้เป็นขององค์การนายจ้าง มิได้เป็นของนายทุน หรือเจ้าของกิจการใหญ่ ๆ แต่พลังทางการเมืองนั้นอยู่ในมือของพรรคการเมืองและสหภาพผู้ใช้แรงงานซึ่งเป็นกลุ่มทางการเมืองและสังคมที่มีอิทธิพลบีบบังคับต่อรัฐบาล ต่อผู้มีอำนาจรัฐ โดยผ่านทางกรรมาธิการเลือกตั้ง หรือโดยการผ่านการนัดหยุดงาน เพื่อเรียกร้องสิทธิและเสนอเงื่อนไขต่อรอง ฝ่ายเสรีนิยมยังเชื่อต่อไปอีกว่า พลังฝ่ายประชาชนกับพลังทางเศรษฐกิจของฝ่ายนายทุนนั้น สมดุลไม่มีใครเหนือใคร

อย่างไรก็ตาม ตามสภาพความเป็นจริงที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบัน แสดงให้เห็นว่า รัฐบาลและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในรัฐสภามิได้ถูกควบคุมโดยองค์การของฝ่ายนายจ้างเท่านั้น แต่ยังมีกลุ่มสังคมอื่น ๆ เช่น กลุ่มนักวิชาการ กลุ่มข้าราชการชั้นสูง กลุ่มสื่อมวลชนที่มีส่วนในการบีบบังคับด้วย การที่มีกลุ่มต่างๆ เกิดขึ้นมากมายทำให้ทั้งสมาชิกรัฐสภา คณะรัฐมนตรีผู้นำรัฐบาลมีอิสระพอสมควรในการปฏิบัติงาน ท่ามกลางกลุ่มที่ขัดแย้งดังกล่าวมาแล้ว

นอกจากนี้ยังมีผู้เชื่อว่าพลังของกลุ่มผลประโยชน์ของนายจ้างจะบีบบังคับทางการเมืองเฉพาะบางเรื่องเท่านั้น คือ เรื่องของกิจกรรมอุตสาหกรรมบางสาขาที่สำคัญ ๆ และจะมีอิทธิพลบีบบังคับก็ในช่วงการเลือกตั้ง โดยสรุปแล้วกลุ่มผลประโยชน์ของนายจ้างในประเทศอุตสาหกรรม เช่นสหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน อิตาลี และญี่ปุ่น ก็ยังเป็นพลังบีบบังคับทางการเมืองที่เข้มแข็งอยู่ และหน่วยธุรกิจของบางประเทศบางหน่วยก็มีอิทธิพลออกนอกเขตแดน คือมีอิทธิพลต่อต่างประเทศ และมีผลทางการเมืองภายในประเทศ เช่น กรณีการทุจริต การซื้อเครื่องบินของบริษัทล็อกฮีด (Lockheed) ซึ่งมีผลต่อฐานะทางการเมืองของนาย ทานากะ อดีตนายกรัฐมนตรีญี่ปุ่น และเจ้าชายเบอร์น ฮาร์ด แห่งเนเธอร์แลนด์

กลุ่มผลประโยชน์ฝ่ายเจ้าของธุรกิจสำคัญ ๆ ในประเทศทุนนิยมมีอิทธิพลต่อพรรคการเมือง เช่น เป็นผู้กำหนดวิถีทางปฏิบัติต่าง ๆ ทั้งโดยเปิดเผย และไม่เปิดเผยต่อนโยบายของรัฐบาล และในกรณีที่รัฐบาลเป็นรัฐบาลสังคมนิยม หรือนักสังคมนิยมได้อำนาจรัฐจะนำวิธีการปฏิบัติเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจและการเมืองที่สำคัญ ๆ มาใช้ทำให้ฝ่ายนายทุนไม่สามารถรับได้ ฝ่ายนายทุนอาจใช้มาตรการอย่างใดอย่างหนึ่งต่อต้านรัฐบาลมิให้ดำเนินการดังกล่าว โดยการบีบบังคับทางเศรษฐกิจ

6.2 อิทธิพลขององค์การลูกจ้าง

องค์การลูกจ้างเป็นองค์การของผู้ใช้แรงงานที่มีความสามารถในการผลักดันบีบบังคับ และมีอิทธิพลทางการเมืองอยู่ไม่น้อย สืบเนื่องมาจากองค์การลูกจ้างนี้เป็นองค์การมวลชนที่มีสมาชิกจำนวนมากมาย สามารถที่จะบันดล หรือเปลี่ยนแปลงผลของการเลือกตั้งสมาชิกรัฐสภาได้มีไม่น้อย อาวุธหรือเครื่องมือที่สำคัญขององค์การลูกจ้างก็คือ การนัดหยุดงาน (Strike) ซึ่งมีผลไม่เฉพาะต่อนายจ้าง ต่อเศรษฐกิจส่วนรวมของรัฐเท่านั้น แต่ยังคงเกี่ยวข้องกับประชาชนส่วนใหญ่ซึ่งจะได้รับผลกระทบกระเทือนจากการนัดหยุดงานนั้นด้วย เช่น

- การนัดหยุดงานของพนักงานโรงงานไฟฟ้า
 - การนัดหยุดงานของพนักงานการประปา
 - การนัดหยุดงานของพนักงานรถไฟ
 - การนัดหยุดงานของพนักงานรถเมล์
- ฯลฯ

ผลจากการกระทำขององค์การลูกจ้างนี้ หากพิจารณาอย่างลึกซึ้งแล้วจะเป็นทั้งผลดี และผลเสีย คือเป็นคาบสองคมต่อองค์การเอง เนื่องจากเหตุผลที่ว่า ถ้าหากประชาชนส่วนใหญ่ไม่เห็นพ้องด้วยกับการกระทำขององค์การก็เท่ากับว่าเป็นการบีบบังคับประชาชนให้กลับไปเห็นอกเห็นใจฝ่ายนายจ้างหรือฝ่ายปกครอง ส่วนองค์การลูกจ้างก็จะอยู่อย่างโดดเดี่ยว แต่ในทางตรงกันข้ามหากประชาชนเห็นด้วยกับการกระทำขององค์การลูกจ้าง ฝ่ายนายจ้างหรือฝ่ายปกครองก็จำเป็นต้องยินยอมตามที่ฝ่ายลูกจ้างต้องการ

7. บทสรุป

ในการศึกษาบทบาท และอิทธิพลของกลุ่มผลประโยชน์ที่มีต่อระบอบการเมืองใด ๆ นั้น จำเป็นที่จะต้องคำนึงถึง ปัจจัยต่าง ๆ หลายประการ อย่างน้อยก็ 3 เรื่อง¹ คือ

¹พศ. มนตรี เจริญวิทยาการ, อิทธิพลของกลุ่มผลประโยชน์ในประเทศไทย, ในเอกสารการประชุมทางวิชาการ, เรื่องบทบาทของกลุ่มผลประโยชน์ต่อประชาธิปไตย (จัดโดย คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง 14-15 กันยายน 2521) กรุงเทพฯ โรงพิมพ์ บริษัทการพิมพ์, 2523 หน้า 88.

1. ลักษณะโครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรมทางการเมืองเกี่ยวกับการก่อตั้งสมาคม
การใช้สมาคมเป็นเครื่องมือทางสังคม (และการเมือง)
2. รูปการปกครอง และฐานะของรัฐ ในความสัมพันธ์กับกลุ่มทางสังคมประเภทต่าง ๆ
3. ลักษณะของสถานการณ์ที่เปลี่ยนไปในช่วงหนึ่ง ๆ อันเป็นผลสืบเนื่องจากการ
พัฒนาทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง

2. กลุ่มอุดมการณ์

- 2.1 กลุ่มรักษาสถิตนิยมมนุษย์ชน จะใช้วิธีการ - บันทึกถึงรัฐบาล เปิดโปง อดอาหาร
- 2.2 กลุ่มต่อต้านการแบ่งแยกผิว จะใช้วิธีการ - บันทึกถึงรัฐบาล เดินขบวน ประท้วง
อดอาหาร
- 2.3 กลุ่มชาตินิยม จะใช้วิธีการ - เดินขบวน โฆษณาแก้มวลชน อดอาหาร

3. กลุ่มสังคมและวัฒนธรรม

- 3.1 กลุ่มครอบครัว จะใช้วิธีการ - เดินขบวน ประท้วง
- 3.2 กลุ่มศาสนา จะใช้วิธีการ - แฉลงการต่อต้าน โฆษณา เดินขบวน
- 3.3 กลุ่มนักศึกษา จะใช้วิธีการ - หยุดเรียน เดินขบวน ยึดสถานศึกษา

ในข้อ 1.2, 1.3 และ 3.3 นั้น หากใช้วิธีการดังกล่าวไม่สำเร็จ ก็อาจจะหันไป
ใช้วิธีการสุดท้ายที่รุนแรง คือ การปะทะด้วยกำลังกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือ กับกลุ่มผล
ประโยชน์ที่กำลังขัดแย้งกันอยู่ เช่น กรณี องค์การ สมานฉันท์ หรือ Solidarity ในประเทศ
โปแลนด์ ในช่วงปี ค.ศ.1980-1982 ก็ใช้วิธีการเช่นว่านี้

คำถามท้ายบทที่ 15 บทบาทของกลุ่มผลประโยชน์

อัตรานัย

ข้อ 1 กลุ่มผลประโยชน์และพรรคการเมือง ต่างฝ่ายต่างก็มุ่งหวังที่จะมีอิทธิพลต่อกัน
ให้อธิบายว่าทั้งสองฝ่ายมีความสัมพันธ์กันในลักษณะใดบ้าง

ข้อ 2 บทบาทของฝ่ายนายจ้างและลูกจ้างนั้นเริ่มมีมาตั้งแต่ในสมัยใด และท่านคิดว่า
ฝ่ายใดมีอิทธิพลมากกว่ากัน

ปรนัย

เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียวจากตัวเลือก 5 ตัว

ข้อ 1 กลุ่มผลักดันที่ใช้สถานที่ที่เป็นห้องโถงในรัฐสภาทำการชักชวน หรือบีบบังคับ
ให้สมาชิกรัฐสภา หรือฝ่ายบริหารทำตามความต้องการคือ.-

- 1) ซี ไอ เอ.
- 2) ซี ไอ โอ
- 3) ล็อบบี้
- 4) ร็อคกี้
- 5) วิกกี

ข้อ 2 ระดับของการใช้อิทธิพลบีบบังคับของกลุ่มผลประโยชน์นั้นคือ. ระดับ

- 1) กระทรวง
- 2) สภานิติบัญญัติ
- 3) รัฐบาล
- 4) รัฐมนตรี
- 5) ถูกทุกข้อ

ค่าเฉลยปรนัย

ข้อ 1 คือ (3)

ข้อ 2 คือ (5)